

BÖCKER

Landsort - husen och människorna

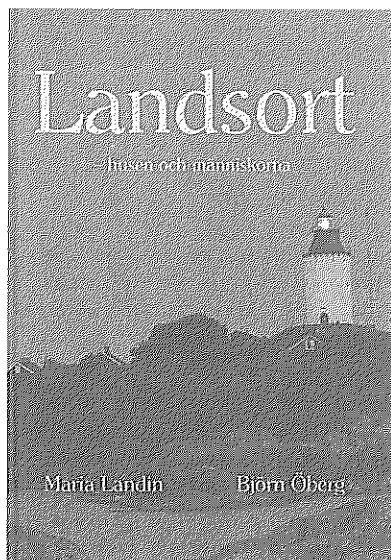
En kulturhistorisk inventering

Av Björn Öberg, lots uppväxt och verksam på ön, och Maria Landin, kultursekreterare i Nynäshamns kommun.

LÄST AV GÖRAN EKBERG

Det som tidigare skrivits om Öja och Landsort kan i stort sammanfattas med boken *Öjan som ock kallas Landsort*, skriven av Axel Öberg och utgiven 1987. Därför var det med stort intresse och förväntan som jag läste denna bebyggelsehistoriska inventering. Läsningen gjorde mig inte besviken.

Arbetet som ligger till grund för boken, som omfattar nästan 600 sidor, är ett förnämligt bevis på hur ett intresse för sin hembygd kan ge som resultat ett lokalhistoriskt uppslagsverk över människorna, bebyggelsen och händelserna som format ett litet

skärgårdssamhälle.

Boken är uppdelad i två delar, en historisk del samt en genomgång av öns alla byggnader. I den första delen beskriver författarna öns historia. Öja är en ganska speciell ö då de boende på ön nästan till uteslutande del varit statliga tjänstemän såsom lotsar, tullare och fyrplatspersonal. För övrigt har ön endast begagnats av säsongsfiskare från bland annat Trosa. Denna mycket speciella si-

tuation har format ön till vad den är idag.

Följaktligen beskriver författarna i den historiska delen av boken bl.a lots- tull- och fyrverksamheten på ön. Till denna del finns ett fantastiskt fotomaterial som bland annat inlånats från en rad öbor.

Den andra delen av boken beskriver mycket ingående alla de byggnader som finns uppförda på ön. Här får vi veta allt av intresse om varje byggnad. Byggnadernas historia, ägarlängder, hyreslängder, konstruktionsdetaljer mm. Till ett flertal av byggnaderna finns även ingående personbeskrivningar över de människor som bott i husen. Vi får bl.a läsa om två av de många färgstarka personer som är en del av Landsorts historia, Ottila Engström och Albert Holm. Ottila som föddes 1856 var dotter till den dam som under en tid bedrev krogrörelse i Storhamn. Albert Holm, född 1848, var en lots vars insatser för Öja har haft stor betydelse för livet på ön. Boken om Landsort kan beställas genom Torö Hembygdsförening för 375 kr plus porto.